UZAMIŞ CEZA ZAMANAŞIMI HAKKINDA
YARGITAY KARARLARI

1) Tazminat davasında ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için, açılmış bir kamu davasının bulunması zorunlu değildir. Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması yeterlidir.

2) Ayrıca tazminat davasına ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için ceza davasına katılmanın gerektiğine ilişkin bir yasa hükmü de yoktur.

3) Kamu davası hiç açılmamış ise o davaya katılınmadığı gerekçesiyle zamanaşımı süresinin kısaltılması düşünülemeyeceği gibi, açılmış olup ta tazminat davasından önce sonuçlanmış bir ceza davasına sonradan katılmanın olabileceği de düşünülemez.

Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması durumunda tazminat davasına uzamış (ceza) zamanaşımının uygulanacağı BK.nun 60/2. maddesinde açıklanmıştır. Olayda davalının mahkumiyetine esas yasa maddesi gözetildiğinde ceza zamanaşımı süresi beş yıldır. Tazminat davasında ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için, açılmış bir kamu davasının bulunması zorunlu değildir. Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması yeterlidir. Kamu davası çeşitli nedenlerle açılmamış olabilir. HGK.nun 03.06.1953 gün ve 4/71-77 sayılı kararında da açıklandığı üzere bu yön tazminat davasında ceza zamanaşımı süresinin uygulanmasını engellemez. Nitekim BK.nun 60/2. maddesinde de böyle bir koşul düzenlenmemiştir.

Ayrıca tazminat davasına ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için ceza davasına katılmanın gerektiğine ilişkin bir yasa hükmü de yoktur. Kamu davası hiç açılmamış ise o davaya katılmadığı gerekçesiyle zamanaşımı süresinin kısaltılması düşünülemeyeceği gibi, açılmış olup ta tazminat davasından önce sonuçlanmış bir ceza davasına sonradan katılmanın olabileceği de düşünülemez. Ceza davasının ve müdahalenin varlığı veya yokluğu katılmanın olabileceği de düşünülemez. Ceza davasının ve müdahalenin varlığı veya yokluğu BK.nun 60/2. maddesindeki uzamış (ceza) zamanaşımı süresini etkilemez. Somut olayda tazminat davası beş yıllık ceza zamanaşımı süresi içinde açıldığından davalının zamanaşımı def'i reddedilerek işin esasının incelenmesi gerekirken mahkemece, davacının ceza davasına katılmaması nedeniyle iki yıllık zamanaşımı süresi gözetilerek davanın reddedilmesi bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 16.12.2002 E.2002/9658 - K.2002/14127

Tazminat davasında uzamış (ceza) zamanaşımının uygulanabilmesi için mutlaka bir ceza davası açılmış olması veya mahkumiyet kararının bulunması gerekmez. (818 s. BK/60, 5237 s. TCK/66, 125)

Borçlar Kanunu'nun 60/2 maddesinde eylem suç teşkil ettiği takdirde ceza (uzamış) zamanaşımının uygulanacağı ifade edilmiştir. Tazminat davasında uzamış (ceza) zamanaşımının uygulanabilmesi için mutlaka bir ceza davası açılmış olması veya mahkumiyet kararının bulunması gerekmez. Bu nedenle, açılan davada ceza zamanaşımı süresinin dolmadığı anlaşıldığından işin esasının incelenip varılacak sonuca göre karar verilmesi gerekir. Anılan yön gözetilmeden davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 04.12.2008 E. 2008/13761 - K. 2008/15023

www.tazminathukuku.com

1) Ceza davasının sona ermiş olması, işleten ve sürücü hakkında uzamış ceza zamanaşımının uygulanmasını ortadan kaldırmaz. (2918 s. KTK/85, 109; 818 s. BK/41)

2) 2918 sayılı KTK'nunun 85.maddesine göre işleten sürücünün kusurundan kendi kusuru gibi sorumlu olup, anılan Yasa'nın 109/2.maddesindeki uzamış ceza zamanaşımı işleten hakkında da uygulanır.

Dava trafik kazası nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir. Yerel mahkemece araç sürücüsü yönünden dava kısmen kabul edilmiş; malen sorumlu araç işleteni Banka yönünden, ceza davası bittiği ve dava zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Davalı sürücünün eyleminin suç teşkil ettiği ceza dosyası ile anlaşılmaktadır. Davalı TC.Ziraat Bankası ise aracın işletenidir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının zamanaşımına yönelik hükümlerini düzenleyen 109. maddesinde sürücü ile işletenler arasında zamanaşımı yönünden bir ayrım yapılmamıştır. Araç işleten aynı Yasanın 85. maddesi gereği araç sürücüsünün kusurundan kendi kusuru gibi sorumlu olup, "tazminat yükümlüsü" kavramı içerisinde değerlendirilmelidir. Şu durumda aynı Yasanın 109/2. maddesinde getirilen uzamış zamanaşımı ile ilgili kuralın işleteni de kapsadığı kabul edilmelidir. Nitekim yerleşik yargı içtihatları da bu yöndedir. O halde yerel mahkemenin işleten hakkında da uzamış (ceza) zamanaşımı süresini gözetmeden; işletene yönelik davayı zamanaşımından reddetmesi usul ve yasaya aykırı görüldüğünden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD. 23.01.2003 E.2002/9945 - K.2003/760

1) Uzamış zamanaşımının uygulanması için ceza davasının açılması zorunlu olmayıp, haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması yeterlidir. BK.nun 60/2.maddesinde ceza zamanaşımının uygulanması için ceza davasının açılması gibi bir koşul düzenlenmemiştir. (BK/60, HUMK/428)

2) Davacıların şikâyetçi olmayıp ceza davasının açılmaması, uzamış ceza zamanaşımının uygulanmasına engel değildir.

Davada, davalıların hiçbir hakkı olmadığı halde davacıya ait taşınmazdan toprak almak suretiyle zarar verdikleri iddiasıyla oluşan maddi zararın tahsili istenilmiştir.

Mahkemece, BK.nun 60.maddesindeki 1 yıllık zamanaşımı süresinin dolduğu; bu eylemden dolayı davacının davalılar hakkında şikayetçi olmayıp ceza davası da açılmadığından hukuka aykırı eylemin net bir şekilde kesinleşmediği, böyle olunca BK.nun 60/2.maddesindeki zamanaşımı süresinin de uygulanamayacağı gerekçesiyle davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmiş, hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

İleri sürülen bu eylem; malvarlığına karşı işlenen suç niteliğinde olup, BK.nun 60/2 maddesinde haksız eylem aynı zamanda suç oluşturuyorsa uzamış (ceza) zamanaşımının uygulanacağı düzenlenmiştir.

Uzamış zamanaşımının uygulanması için ceza davasının açılması zorunlu değildir. Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması yeterlidir. BK.nun 60/2.maddesinde ceza zamanaşımının uygulanması için ceza davasının açılması gibi bir koşul düzenlenmemiştir. Yargıtay'ın bu güne kadarki yerleşik kararları da bu yöndedir.

O halde; davada ileri sürülen haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturduğu ve uygulanması gereken ceza zamanaşımı süresinin de henüz dolmadığı gözetilerek, davalıların zamanaşımı itirazının reddi ile işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken yanılgılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm tesisi yanlıştır.

3.HD.28.04.2008 E. 2008/3722 - K.2008/7297

www.HazirimatHukuk.com

1) Ceza davası zamanaşımı süresinin uygulanabilmesi için, ceza davası açılmış bulunması gerekmediği gibi; mahkumiyet kararı verilmiş olması da koşul değildir.

2) Bu anlamda, cumhuriyet savcılığının koğuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararı dahi, bağlayıcı ve etken değildir.

3) Ceza mahkemesince, suç öğelerinin oluşmadığı nedeniyle beraat kararı verilmesi hali dışında, eylemin suç oluşturup oluşturmadığının, hukuk yargıcı tarafından değerlendirilip saptanması gerekir.

BK.m.60/2 uyarınca, aynı zamanda suç niteliği taşıyan haksız eylem bakımından, ceza yasalarında öngörülen dava zamanaşımı süresi BK.m.60/1'de düzenlenen sürelerden daha uzun ise; ceza davası zamanaşımı süresinin göz önünde tutulması gerekir. Madde hükmünün uygulanabilmesi için, ceza davası açılmış bulunması gerekmediği gibi, mahkumiyet kararı verilmiş olması da koşul değildir.

Bu anlamda, cumhuriyet savcılığının koğuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararı dahi, bağlayıcı ve etken değildir.

Ceza mahkemesince, suç öğelerinin oluşmadığı nedeniyle beraat kararı verilmesi hali dışında; eylemin suç oluşturup oluşturmadığının, hukuk yargıcı tarafından değerlendirilip saptanması gerekir. Davaya konu yayın ile ilgili olarak bir ceza soruşturması veya kararı bulunmamaktadır. Yukarıdaki açıklamalar ışığında, yayının aynı zamanda suç niteliğini taşıyıp taşımadığının mahkemece belirlenmesi gerekmektedir.

4.HD. 14.06.2004 E.2004/1183 - K.2004/7711

Haksız eylem aynı zamanda suç oluşturuyorsa ceza zamanaşımı uygulanır. Bunun için bir kamu davasının bulunması koşul değildir. (818/m.49,60/2)

Dava haksız eyleme dayanmaktadır. Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması durumunda BK'nın 60/2. maddesi gereğince ceza zamanaşımının uygulanması gerekir. Ceza zamanaşımının uygulanması için bir kamu davasının bulunması koşul değildir. Haksız eylemin aynı zamanda suç oluşturması yeterlidir. Davacı, davalıların eyleminin suç oluşturduğunu belirterek tazminat istediğine göre somut olayda ceza zamanaşımı süresinin gözetilmesi gerekir. Şu durum karşısında zamanaşımı savunmasının reddedilerek işin esasının incelenmesi gerekirken, mahkemece bir yıllık zamanaşımı süresinin geçtiği gerekçe gösterilerek davanın reddedilmesi bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 25.4.2005 E. 2004/10274 - K. 2005/4340

Uzamış ceza zamanaşımı süresinin uygulanması için ceza davasının açılması ya da davanın mahkumiyetle sonuçlanması şart değildir.

Davalı hakkındaki davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmişse de bu karar dosya içeriğine uygun düşmemektedir. 2918 sayılı KTK'nın 109/2. maddesinde dava cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörürse, bu sürenin maddi tazminat talepleri için de geçerli olduğu belirtilmiştir. Somut olayda, yaralamalı motorlu araç kazası meydana gelmiştir. Uzamış ceza zamanaşımı süresinin uygulanması için ceza davasının açılması ya da davanın mahkumiyetle sonuçlanması şart değildir. Tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu yaralamaya ilişkin suçlarda uygulanan 5 yıllık uzamış ceza zamanaşımı süresi dolmamıştır. Bu durumda davalı yönünden işin esasına girilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu biçimde hakkındaki davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi doğru değildir.

17.HD. 11.03.2008 E. 2007/5157 - K. 2008/1180

www.TazminatHukuku.com

1) Uzamış ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için fail hakkında ceza davası açılmış olması şart olmayıp haksız eylemin ceza hukuku bakımından suç olması yeterlidir.

2) Bu bakımdan takibi şikayete bağlı suçlarda (TCK.md.99 ve 108) **şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeniyle ceza davasının açılamaması veya bir ceza davası açılmış olsa bile bu davanın şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeniyle ortadan kaldırılmasına karar verilmiş olması bu suça ait ceza zamanaşımının tazminat davasına uygulanmasına engel değildir. Çünkü, şikayet ceza kovuşturmasının bir şartıdır, bir cezalandırılabilme şartı değildir. Bir kovuşturma şartı eksik olsa bile yine suç vardır; ancak bir kovuşturmaya konu olamayacaktır.**

BK.nun 60. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen uzamış ceza zamanaşımı süresinin uygulanabilmesi için fail hakkında ceza kovuşturması yapılmış veya ceza davası açılmış olması şart olmayıp haksız eylemin ceza hukuku bakımından suç olması yeterlidir. Bu bakımdan takibi şikayete bağlı suçlarda (TCK.md.99 ve 108) şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeni ile ceza davasının açılamaması veya bir ceza davası açılmış olsa bile bu davanın şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeni ile ortadan kaldırılmasına karar verilmiş olması bu suça ait ceza zamanaşımının tazminat davasına uygulanmasına engel değildir. Çünkü, şikayet ceza kovuşturmasının bir şartıdır, bir cezalandırılabilme şartı değildir. Bir kovuşturma şartı eksik olsa bile yine suç vardır; ancak bir kovuşturmaya konu olamayacaktır. Yargıtayın yerleşmiş uygulaması da bu yoldadır (Bkz. Yargıtay 4. HD.nin E: 1979/4725, K: 1979/9975 sayılı ve 20.9.1979 günlü kararı; Yargıtay HGK.nun E: 1979/4-231, K: 1981/744 sayılı ve 8.11.1981 günlü kararı).

Davaya konu olan olayda davalıya isnad olan eylemin şikayet süresi gerçekten 6 aydır. Bu sürenin geçirilmiş olmasına rağmen kamu davası açılmışsa da şikayet süresinin geçmiş bulunduğu görülmekle ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Ancak bu durum davalıya isnat olunan eylemin cezayı gerektirmesi, niteliğini ortadan kaldırmaz. O halde mahkemece maddi ve manevi tazminata ilişkin davalar yönünden davalıya isnad olunan eylemin uzamış zamanaşımı süresinin 5 yıl olduğu gözetilmeksizin BK.nun 60. maddesinin birinci fıkrasında gösterilen 1 yıllık sürenin geçmiş olduğundan söz edilerek bu bölüm davanın da zamanaşımı yönünden reddine karar verilmiş olması bozmayı gerektirir.

4.HD. 23.06.1983 E. 1983/5841 K. 1983/6468

1) Manevi tazminat istemine ilişkin tazminat davasında, uzamış ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için, ceza davası açılmış bulunması gerekmediği gibi, mahkumiyet kararı verilmiş olması da koşul değildir.

2) Cumhuriyet savcılığının koğuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararı dahi, bağlayıcı ve etken değildir.

3) Ceza mahkemesince, suç öğelerinin oluşmadığı nedeniyle beraat kararı verilmesi hali dışında, eylemin suç oluşturup oluşturmadığının, hukuk yargıcı tarafından değerlendirilip saptanması gerekir.

Dava, haksız eylem nedeniyle manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece, zamanaşımı nedeniyle davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı ile davalı tarafından temyiz olunmuştur.

BK.nun 60/2. maddesi uyarınca, aynı zamanda suç niteliği taşıyan haksız eylem bakımından, ceza yasalarında ön görülen dava zamanaşımı süresi BK.nun 60/1. maddesinde düzenlenen sürelerden daha uzun ise; ceza davası zamanaşımı süresinin göz önünde tutulması gerekir. Madde hükmünün uygulanabilmesi için, ceza davası açılmış bulunması gerekmediği gibi; mahkumiyet kararı verilmiş olması da koşul değildir. Bu anlamda, cumhuriyet savcılığının

www.TazminatHukuku.com

koğuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararı dahi, bağlayıcı ve etken değildir. Ceza mahkemesince, suç öğelerinin oluşmadığı nedeniyle beraat kararı verilmesi hali dışında; eylemin suç oluşturup oluşturmadığının, hukuk yargıcı tarafından değerlendirilip saptanması gerekir.

Somut olayda, kullanılan ifadeler itibariyle TCK.nun 480 ve 482. maddelerinde düzenlenen hakaret ve sövme suçlarının konusunu oluşturabileceği anlaşılmaktadır. Bu eylemlerin, TCK.nun 102/4. maddesinde ön görülen ceza davası zamanaşımı süresi ise 5 yıldır. Şu durumda, BK.nun 60/2. maddesi uyarınca uzamış ceza davası zamanaşımı süresi söz konusudur ve dava tarihi itibariyle süre dolmamıştır. Mahkemece, işin esasının çözümlenmesi gerekir. Karar, bu bakımdan yerinde görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 28.12.2007 E. 2007/13984 - K. 2007/16462

Trafik kazalarından kaynaklanan tazminat davalarında, uzamış (ceza) zamanaşımıın uygulanması için mutlaka aynı olay hakkında ceza davası açılmış olması 109 gerekli değildir. (2918 KTK /2, BK.60/2, TCK 102/4)

Dava, trafik kazası sonucu cismani zarara uğrayan davacının tazminat istemine ilişkindir. Olay tarihinde yürürlükte bulunan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 109/2. maddesine göre; "Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve Ceza Kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunuyorsa, bu süre maddi tazminat talepleri için de geçerlidir". Yargıtay'ın uygulamasına göre bu hüküm, trafik kazasında uğranılan **manevi zararlar için de geçerlidir**. Davalı sürücünün suç teşkil eden eylemi söz konusudur ve hakkında **ceza davası açılmamış olması sonucu değiştirmez.** Bu durumda; davalı **işleten hakkındaki dava** 2918 sayılı Yâsanın 109/2 ve davalı sürücü hakkındaki dava da BK.nun 60/2. maddeleri karşısında TCK.nun 102/4. maddesi hükmüne göre, **5 yıllık uzamış (ceza) zamanaşımına tabidir**. Davanın 5 yıllık zamanaşımı süresi geçmeden açıldığı gözetilmeden davalı İETT Genel Müdürlüğü'nün zamanaşımı savunmasının kabul edilerek zamanaşımı nedeniyle davanın reddedilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.07.03.1996 E. 1996/1033 - K. 1996/1461

Mahkemece, davalı sigorta şirketi yönünden ceza davası bulunmadığı, bu nedenle ceza zamanaşımının sigortacıya uygulanamayacağı gerekçesiyle, davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmiş ise de, bu doğru olmayıp, davanın cezayı gerektiren bir fiilden doğmuş olması ve Ceza Kanunu'nun bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunması halinde, uzamış ceza zamanaşımının davalı trafik sigortacısı hakkında da uygulanması gerekir.

Zamanaşımı süresinin sigortacıya yapılması gerekli ihbar tarihinden itibaren başlatılması gerekir.

Dava, davacıların içinde bulunduğu araçla davalı sigorta şirketine trafik sigortası ile sigortalı aracın çarpışması sonucu uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemine ilişkindir. Mahkemece, davalı sigorta şirketi yönünden ceza davası olmamasına göre, ceza zamanaşımının uygulanamayacağı gerekçesiyle, davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir. 2918 sayılı KTK. nun 8. kısım 5. bölüm "Ortak Hükümler" başlığı altında yer alan 109/2. maddesindeki davanın cezayı gerektiren bir fiilden doğmuş olması ve Ceza Kanunu'nun bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunması halinde, bu sürenin maddi tazminat talepleri içinde geçerli olacağına dair hükmü uyarınca davalı trafik sigortacısı hakkında ceza zamanaşımının uygulanması gerekir. Ayrıca, zamanaşımı süresinin sigortacıya yapılması gerekli ihbar tarihinden itibaren başlatılması gerekir.

11.HD.28.06.2004 E. 2003/13227 - K. 2004/7147

www.tazminathukuku.com

Tazminat davalarında ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için, haksız eylemin sadece suç niteliğinde bulunması yeterlidir.

Eylemi işleyen hakkında kamu davasının açılmış olması veya mahkumiyet kararı verilmiş bulunması gerekli olmadığı gibi, sanığın mahkumiyet kararından sonra ölmüş olması hali de buna engel değildir. Çünkü mirasçılar ölenin külli halefidirler.

Dava, haksız eylemden doğan **manevi tazminat** isteğidir. C.Savcılığınca, sanık ölmüş bulunduğundan **takipsizlik kararı** verilmiştir. Açılan bu davada husumet failin kanuni mirascıları bulunan ana ve babasına yöneltilmiştir. Davalılar cevap dilekçesinde **zamanaşımı** def'inde bulunmuşlardır. **Mahkemece** sanık hakkında bir **kamu davası açılmadığı gibi bir ceza da verilmemiş olması karşısında Borçlar Kanununun 60. maddesinin 2. fıkrası uyarınca daha uzun olan ceza zamanaşımının uygulanamayacağı benimsenip** olay günü ile davanın açıldığı gün arasında bir yıldan fazla bir süre geçmiş olmakla aynı maddenin birinci fıkrası uyarınca **davanın zamanaşımı yönünden reddine karar verilmiştir.**

Oysa, Borçlar Kanununun 60. maddesinin 2. fıkrası hükmü; tazminat davasının, **ceza kanunları gereğince süresi daha uzun zamanaşımına tabi cezayı gerektiren bir eylemden doğmuş olması halinde o zamanaşımının mutlak surette uygulanmasını buyurmaktadır. Davaya konu olan olayda da zararı doğuran eylem, cezayı gerektirmektedir.** Ancak, failin ölmüş bulunması karşısında üzerinde durulacak yön daha uzun olan **ceza zamanaşımının onun mirasçıları hakkında da uygulanıp uygulanamayacağındadır**. Dairenin E. 1981/11922, K. 1981/13786 sayılı ve 25.12.1981 günlü kararı ile E. 1986/ 4736, K. 1986/5453 sayılı ve 8.7.1986 günlü kararı ve diğer birçok kararlarında belirtildiği gibi **ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için haksız eylemin sadece suç niteliğinde bulunması yeterlidir. Eylemi işleyen hakkında kamu davasının açılmış olması veya mahkumiyet kararı verilmiş bulunması gerekli olmadığı gibi, sanığın mahkumiyet kararından sonra ölmüş olması hali de buna engel değildir. Çünkü mirasçılar ölenin külli halefidirler.** Gerçekten onlar Medeni Hukuk bakımından mirasbırakandan daha iyi bir hukuki duruma malik değildirler (Bkz. Mustafa Reşit Karahasan, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku, 1981, Sh. 1618 ve Dr. A. Becker, İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, Cilt: 6, Borçlar Kanunu Çevirisi, 1. Kısım, Genel Hükümler, Sahife 360),

O halde davalıların zamanaşımı def'inin reddine karar verilerek işin esasının incelenmesi gerekirken olay gününden itibaren bir yıl içerisinde açılmamış olduğundan söz edilerek davanın zamanaşımı yönünden reddine karar verilmiş bulunması usul ve yasaya aykırıdır.

4.HD.25.01.1990 E. 1989/6101 - K. 1990/285

Davacıya madde tayini suretiyle hakaret edildiği, bu eylem aynı zamanda suç oluşturduğu için olaya uygulanacak zamanaşımı beş yıllık sureye tabidir.

Bunun için ayrıca ceza davası açılması zorunluluğu yoktur.

Dava konusu olan ve davacıya davalı tarafından ödenen nafakanın kaldırılması için açılan davanın dava dilekçesi incelendiğinde, davalının davacı hakkında başka kişilerle de ilişkisinin olduğunun ileri sürüldüğü görülmektedir. Bu beyan **madde tayini suretiyle hakaret nitelikli** olup **haksız eylem aynı zamanda suç oluşturduğundan Borçlar Kanunu'nun 60/2. maddesi gereğince olayda ceza zamanaşımının uygulanması gerekir.** Türk Ceza Kanununda hakaret eylemi beş yıllık zamanaşımına tabi olup dava konusu olayda uzamış zamanaşımı beş yıldır ve **ceza zamanaşımının uygulanması için ceza davasının açılmış olması da şart değildir.** Yerel mahkemece dava konusu sözlerin Borçlar Kanunu'nun 60/2. maddesi gereğince ceza zamanaşımına tabi olup olmadığı tartışılmadan, aynı Yasanın 60/1. maddesi gereğince davanın reddedilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

4.HD. 11.11.1999 E.1999/7534 - K. 1999/9756

www.tazminathukuku.com

Kesinleşmiş haksız rekabetin tespitine ilişkin Mahkeme dosyasına dayanılarak, şikayet vaki olsun veya olmasın uzamış ceza zamanaşımının haksız rekabette bulunan davalı tüzel kişilik hakkında da uygulanması gerekir. (6762/m.56)

Davacı vekili, davalının müvekkilinin tanınmış "Aygaz" markasının şöhretinden yararlanmak amacıyla kendi dolum tesislerinde anılan markalı LPG tüpleri doldurduğunun kesinleşmiş ilama bağlandığını ileri sürerek maddi ve manevi tazminatın reeskont faiziyle davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, kesinleşmiş haksız rekabetin tespitine ilişkin Mahkeme dosyasına dayanılarak, şikayet vaki olsun veya olmasın uzamış ceza zamanaşımının haksız rekabette bulunan davalı tüzel kişilik hakkında da uygulanması gerektiği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, kararın onanması gerekmiştir.

11.HD.19.01.2006 E. 2004/13794 - K. 2006/277

Ceza zamanaşımının uygulanmasında, ceza davasının açılmış olup olmaması araştırılmaz. Cumhuriyet Savcılığınca açılması gerekli ceza davasına katılınmamış olması sonucu değiştirmez.

Cezayı gerektiren haksız eylemden ötürü kamu davası için hiç bir işlem yapılmamış olsa dahi ceza zamanaşımı süresi içinde maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

Savcılıkça verilen takipsizlik kararının nitelikçe suçun işlenmediğinden değil, işlenmiş olan suça göre açılacak davaya katılınmadığı ilkesine dayanıldığı gözetilmeden zamanaşımından davanın reddi bozmayı gerektirir

Suç sayılan bir haksız eylemi işleyen kişiye karşı açılan tazminat davasına uygulanacak zamanaşımı Borçlar Yasasının 60.maddesinin 2.fıkrasında açıklandığı üzere ceza zamanaşımıdır. Bu nitelikteki eylemlere o maddenin 1. fıkrasında yazılı bir yıllık zamanaşımı uygulanmaz. Bu ana kuralın uygulanması için haksız eylemden sonra ceza davasının açılmış olup olmaması araştırılmaz, yasanın bu kuralı salttır.

Aynı zamanda işlenmiş olan bu haksız eylemden ötürü Cumhuriyet Savcılığınca açılması gerekli ceza davasına katılınmadığı bildirilerek karar verilmiş olması bu sonucu değiştirmez. Çünkü, cezayı gerektiren haksız eylemden ötürü kamu davası için hiç bir işlem yapılmaması dahi aynı sonucu doğurur.

Mahkemece bu yön gözetilmeden ve savcılıkça verilen takipsizlik kararının nitelikçe suçun işlenmediğinden değil, işlenmiş olan suça göre açılacak davaya katılınmadığı ilkesine dayanıldığı gözetilmeden zamanaşımından davanın reddi bozmayı gerektirir

4.HD. 06.01.1976 E. 1975/4858 - K. 1976/74

Uzamış ceza zamanaşımının uygulanması için, davacıların ceza davasına katılmaları koşul olmadığı gibi, ceza davası sonuçlanmış olsa dahi, olay tarihinden itibaren ceza zamanaşımı süresi içinde maddi ve manevi tazminat istenebilir.

Dosyadaki kanıt ve belgelere göre trafik kazası sonucu davacıların desteğinin öldüğü, bir başka kişinin de yaralandığı anlaşılmaktadır. Yine davalının bu eylemi nedeniyle hakkında kamu davası açıldığı, sonuçta davalının Türk Ceza Kanununun 455/2. maddesi uyarınca hükümlülüğüne karar verildiği, kararın kesinleştiği görülmüştür.

Belirtilen yasa maddesine aykırı davrananların on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılabilecekleri öngörülmüştür. Kamu davasının zamanaşımı süresini düzenleyen aynı

www.tazminathukuku.com

Yasanın 102. maddesinin 3 nolu bendinde, Yasanın 455/2. maddesinde öngörülen ceza miktarına göre, kamu davasının on senede zamanaşımına uğrayacağı belirtilmiştir. Borçlar Kanununun 60. maddesinde ise, haksız eylemden doğan tazminat istemine ilişkin davaların bir yıllık zamanaşımına tabi olduğu, ancak haksız eylemin suç teşkil etmesi durumunda, o suç için öngörülen ceza zamanaşımının, hukuk davasındaki istemler için de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 109. maddesinde de Borçlar Kanununun 60. maddesindeki genel kural olan bir yıllık süreden farklı iki yıllık zamanaşımı süresinin esas alındığı, ancak, eylemin cezayı gerektirmesi durumunda da ceza zamanaşımının uygulanacağını belirterek sonuçta, Borçlar Kanunundaki genel düzenleme ile paralellik sağlanmıştır. Yine aynı madde de bu sürelerin sadece sürücü hakkında geçerli olabileceği açıkça belirtilmediği gibi tazminatın sorumlulardan isteneceği belirtilerek işletenin de aynı kurala tabi olduğu kabul edilmiştir. Yargıtay'ın yerleşmiş kararları da bu yöndedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler itibariyle, tazminat isteminin ceza zamanaşımına tabi olduğu, bu sürenin de somut olay itibariyle on yıllık süreye tabi bulunduğu açıktır. Olayın meydana geldiği tarih ile davanın açıldığı gün gözetildiğinde aradan on yıllık sürenin geçmediği görülecektir. Davacıların ceza davasına katılmaları veya katılmamaları, ceza davasının sona ermesinden sonra iki yıl içinde açılmasını gerekli kılmaz. Burada öngörülen husus, zarar görenin zararı öğrenmesi değil, bu durumda, kişisel hakkın ceza zamanaşımı süresine tabi olmasıdır. Zarar gören, ceza davası süresince davaya katılıp tazminat isteyebileceği gibi, o davada tazminat istemeden davaya katılabilir ve ceza davası somut olayda olduğu gibi on yıllık süre geçmeden sonuçlanmış olsa dahi, olay tarihinden itibaren on yıl içinde kişisel haklarını isteyebilir.

Açıklanan bu yasal düzenlemeler ve hukukun genel ilkeleri gözetilerek, davacıların tazminat istemleri incelenmeli ve varılacak sonucuna göre bir karar verilmelidir. Bu yönün gözetilmemiş olması, usul ve yasaya aykırı olup kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD. 08.04.1999 E. 1999/1163 - K.1999/3022

Ceza mahkemesi kararının kesinleştiği tarih ile davanın açıldığı tarih arasındaki beş yıllık süre dolmamış bulunmakla, zamanaşımı bakımından davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

Davacı, ceza davasına verdiği müdahale dilekçesi ile maddi ve manevi tazminat istemiştir. Böylece o dilekçede istediği tazminat miktarı ile bağlı olmak kaydıyla zamanaşımı kesilmiştir. Ceza mahkemesi kararının kesinleştiği tarih ile bu davanın açıldığı tarih arasındaki beş yıllık süre dolmamıştır. O halde işin esası incelenerek sonucuna göre bir karar verilmek gerekirken zamanaşımı yönünden davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirir.

4.HD. 05.07.1983 E. 1983/6115 - K. 1983/6781

1) Borçlar Yasası 60/2. maddesine göre haksız eylem aynı zamanda suç niteliğinde ise tazminat davasına ceza zamanaşımı uygulanacaktır.

2) Ceza davası açılmamışsa, eylemin suç niteliğinde olup olmadığını hukuk hakimi takdir edecektir. O halde mahkemece davalıların işlemiş olduğu eylemin niteliği üzerinde de durulmalı ve cezayı gerektirir nitelikte bulunduğu sonucuna varılırsa ceza zamanaşımınında gözetilmesi gerekir

Dava, haksız eylemden kaynaklanan tazminat isteğine ilişkindir. Borçlar Yasasının 60. maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre haksız eylem aynı zamanda suç niteliğinde ise ve Ceza Kanununda "dava açma" süresi daha uzun ise tazminat davasına da o ceza zamanaşımı uygulanacaktır**. Ceza davası açılmamışsa, eylemin suç niteliğinde olup olmadığını hukuk hakimi takdir edecektir.** O halde mahkemece davalıların işlemiş olduğu eylemin niteliği üzerinde de durulmalı ve cezayı gerektirir nitelikte bulunduğu sonucuna varılırsa ceza zamanaşımınında gözetilmesi gerekir.

www.tazminathukuk.com

4.HD. 27.01.2003 E. 2002/10674 - K. 2003/844

1) Ceza davası zamanaşımının uygulanması için haksız eylemin sadece suç niteliğinde olması yeterlidir.

2) Eylemi işleyen hakkında ceza davasının açılmış olması veya mahkumiyet kararı verilmiş bulunması gerekli olmadığı gibi, sanığın mahkumiyet kararından sonra ölmüş olması hali de buna engel değildir.

3) Mirasçılar hakkında da uzamış ceza zamanaşımı uygulanır.

Borçlar Kanunu`nun 60. maddesinin 2. fıkrası hükmüne göre, tazminat davası ceza kanunları gereğince süresi daha uzun zamanaşımına tabi cezayı gerektiren bir eylemden doğmuş olursa o zamanaşımı uygulanır. Davaya konu olan olayda da zararı doğuran eylem cezayı gerektirmektedir. Nitekim bu eylemi işleyen kişi ceza mahkemesince cezalandırılmıştır. O halde üzerinde durulacak yön daha uzun olan ceza zamanaşımının sanığın mirasçıları hakkında da uygulanıp uygulanamayacağındadır.

Dairenin, esas: 1981/11922, karar: 1981/13786 sayılı ve 25.12.1981 günlü kararında belirtildiği gibi ceza davası zamanaşımının uygulanması için haksız eylemin sadece suç niteliğinde olması yeterlidir. Bu zamanaşımının uygulanabilmesi için eylemi işleyen hakkında ceza davasının açılmış olması veya mahkumiyet kararı verilmiş bulunması gerekli olmadığı gibi sanığın mahkumiyet kararından sonra ölmüş olması hali de buna engel değildir. Çünkü mirasçılar ölenin külli halefidirler. Gerçekten mirasçılar Medeni Hukuk bakımından muristen daha iyi bir hukuki duruma malik değildirler (Bkz. Mustafa Reşit Karahasan, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku, 1981, Sh. 1618 ve Dr. A. Becker, İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, Cilt: 6, Borçlar Kanunu Çevirisi, I. Kısım, Genel Hükümler, Sh. 360).

O halde davalıların zamanaşımı def`inin reddine karar verilerek işin esası incelenmek gerekirken gerek haksız eylemin işlendiği gerekse ceza mahkemesinde karar verildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde açılmamış olduğundan söz edilerek davanın zamanaşımı yönünden reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır.

4.HD. 08.07.1986 E. 1986/4736 - K. 1986/5453

Trafik kazasında bir kişi yaralanmış ve maddi hasar meydana gelmiş olmakla, ceza davası açılmamış olsa dahi, haksız eylemin suç oluşturması nedeniyle uzamış ceza zamanaşımı, maddi hasar nedeniyle açılan tazminat davasına da uygulanacaktır.

Davacı vekili, davalıların maliki ve sürücüsü bulunduğu araçla müvekkiline ait **Kasko Sigortalı** aracın çarpışması sonucu, sigortalı araçta meydana gelen **hasar bedelinin** sigortalıya ödendiğini, davalıların ödememesi nedeniyle, davalılar aleyhine icra takibi başlattıklarını, ancak davalıların itirazı ile takibin durduğunu ileri sürerek, itirazın iptali ile icra inkâr tazminatının davalılardan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, alacağın iki yıllık zaman aşımına uğradığını, kusur oranını kabul etmediklerini, icra inkar tazminatı verilemeyeceğini davanın bu nedenlerle reddini istemiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 109/2. maddesinde "dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zaman aşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre, maddi tazminat talepleri için de geçerlidir" hükmü öngörülmüştür. BK'nin 60. maddesinde de, aynı hüküm mevcuttur. **Olayd**a bir yolcu yaralanmış olmasına göre TCK'nin 102. maddesi gereğince dava zaman aşımı 5 yıldır. Bu konuda bir ceza davası açılmamış olsa bile, dava zaman aşımı süresinin 5 yıl olacağının kabul edilmesine göre, davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile kararın onanması gerekmiştir.

11.HD. 16.03.1998 E.1998/196 – 1998/1820

www.TazminatHukuku.com

1) BK. 60/2. maddesinde öngörülen uzamış (ceza) zamanaşımının uygulanabilmesi için, fail hakkında ceza kovuşturması yapılmış ve ceza davası açılmış olması şart olmayıp, haksız eylemin ceza hukuku bakımından suç olması yeterlidir

2) Takibi şikayete bağlı suçlarda, şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeniyle ceza davasının açılamaması, bu suça ait ceza zamanaşımının tazminat davasına uygulanmasına engel olmaz. Çünkü, dava açılma süresinin geçirilmesi, cezayı gerektiren haksız eylemin suç olma niteliğini ortadan kaldırmaz.

3) Tazminat davasına neden olan haksız eylemin faili hakkında ceza kovuşturması yapılmamış ise, BK.nun 60. maddesine göre zamanaşımı meselesini inceleyen hukuk hakiminin; haksız eylemin gerçekten cezayı gerektirir nitelikte olup olmadığını, cezayı gerektiriyorsa eylemin ceza hukuku bakımından daha uzun zamanaşımına tabi kılınıp kılınmadığını araştırması ve eylem daha uzun zamanaşımına tabi kılınmışsa, uzamış ceza zamanaşımı süresini uygulaması gerekir.

Haksız eylemden zarar gören kişilerin tazminat davalarında uygulanacak zamanaşımı süreleri BK.nun 60. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin 1. fıkrasında, haksız eylem nedeniyle açılacak tazminat davasının (haksız eyleme ve tazminatla yükümlü olan kişiye ıttıla tarihinden itibaren) 1 yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacağı; 2.fıkra hükmünde de, şayet tazminat davasına konu olan haksız eylem aynı zamanda suç niteliğinde bulunur ve ceza hukukunda bu eylem için BK.nun 60/1. maddesindeki süreden daha uzun bir zamanaşımı kabul edilmiş olur ise; tazminat davasında da ceza hukukundaki bu (uzamış) zamanaşımının uygulanacağı öngörülmüştür. Başka bir ifade ile, eğer tazminat isteği cezayı gerektiren bir eylemden doğmuşsa, medeni hukuk zamanaşımı süresi yerine, bir istisna olarak daha uzun olan ceza hukuku zamanaşımı süresi uygulanır.

BK.nun 60.maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen uzamış (ceza) zamanaşımı süresinin uygulanabilmesi için, fail hakkında ceza kovuşturması yapılmış ve ceza davası açılmış olması şart olmayıp ve fakat haksız eylemin ceza hukuku bakımından suç olması yeterlidir. Bu bakımdan, takibi şikayete bağlı suçlarda (TCK.m.99 ve 108), şikayet süresinin geçirilmiş olması nedeniyle ceza davasının açılmaması, bu suça ait ceza zamanaşımının tazminat davasına uygulanmasına engel değildir. Çünkü şikayet, ceza kovuşturmasının bir şartıdır ve bir cezalandırılabilme şartı değildir. Bu kovuşturma şartı eksik olsa bile yine suç vardır ve ancak bir kovuşturma konusu olamıyacaktır (F.N. Feyzioğlu - Borçlar Hukuku- Genel Hükümler- 1976 Cilt 1- Sh. 715); (Tandoğan - Türk Mes`uliyet Hukuku -1961- Sh.364); (Kaygancıoğlu/Renda/ OnursanOrman Kanunu,İlgili Mevzuat - 1976 - Sh. 642 ve 643 ve adı geçen eserlerde belirtilen bilimsel görüşler, Yargıtay ve Federal Mahkeme Kararları).

Keza, tazminat davasına neden olan haksız eylemin faili hakkında ceza kovuşturması yapılmamış ise, BK.nun 60. maddesine göre zamanaşımı meselesini inceleyen hukuk hakiminin; haksız eylemin gerçekten cezayı gerektirir nitelikte olup olmadığını, cezayı gerektiriyorsa eylemin ceza hukuku bakımından daha uzun zamanaşımına tabi kılınıp kılınmadığını araştırması ve eylem daha uzun zamanaşımına tabi kılınmışsa bu (uzamış) ceza zamanaşımı süresini uygulaması gerekir.

4.HD.20.09.1979 E. 1979/4725 - K. 1979/9975

www.tazminathukuk.com

1) Haksız eylem, aynı zamanda ceza yasaları gereğince suç oluşturuyorsa, tazminat davalarına uzamış ceza zamanaşımı süreleri uygulanır.

2) Uzamış zamanaşımının uygulanabilmesi için, fail hakkında ceza davası açılmış veya hükümlülük kararı verilmiş olması ya da kovuşturulması şikâyete bağlı suçlarda belli süre içinde şikâyette bulunulması şart değildir. Başka bir deyişle, şikâyet süresinin geçirilmesinden ötürü ceza davasının açılmamış olması, bu davaya ilişkin uzamış (ceza) zamanaşımı süresinin tazminat davasına uygulanmasına engel değildir.

3) Ceza hakimi eylemin suç olup olmadığı üzerinde durmaksızın delil yetersizliği nedeniyle beraat kararı vermiş olursa, hukuk hakimi, bununla bağlı kalmayarak haksız eylemin suç niteliğini taşıyıp taşımadığını araştırır.

4) Ceza davası devam ettiği sürece hukuk davasının zamanaşımına uğraması mümkün değildir.

5) Af Yasası kamu davası açılmadan çıkmış ise, bir yıllık hukuk zamanaşımı süresi Af Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten; şayet Af Yasası kamu davasının açılmasından sonra çıkmış ise, bir yıllık hukuk zamanaşımı, af nedeniyle ceza davasının düşmesine ilişkin kararın kesinleşmesi gününden itibaren işlemeye başlar.

6) Ceza davası zamanaşımı süresi, TCK.m.102'ye göre belirlenecektir. Ancak hemen belirtmek gerekir ki; BK.m. 60/II'deki zamanaşımı, tamamen hukuka ait bir kurum olup, zamanaşımını durduran ve kesen nedenler yönünden TCK.nun 102.104-107. maddeleri değil, aksine BK.m.132-137 uygulama alanı budur.

Özel yasalarda haksız eylem için başka bir zamanaşımı süresi tayin edilmiş olmadıkça, haksız eylemden doğan maddi ve manevi zararların tazmini için açılacak davalarda BK.nun 60.maddasinde öngörülen zamanaşımı uygulanmak gerekir. Anılan maddenin I. fıkrası bir ve on yıllık zamanaşımından söz etmiş; II. fıkrası ise, tazminat isteminin ceza yasalarının daha uzun bir zamanaşımı süresine bağlı tuttuğu cezalandırılabilir bir eylemden ileri gelmesi halinde birinci fıkradaki kurala bir istisna getirmiş ve bu gibi durumlarda daha uzun olan ceza zamanaşımı süresinin uygulanacağını vurgulamıştır.

BK.nun anılan maddesinin 2.fıkrası hükmünün konuluş nedeni şudur. Bilindiği gibi, haksız eylemlerin bir kısmı, sadece hukuk açısından değil, ceza yasaları bakımından da sorumluluğu gerektirir; **haksız eylemin faili, yani sorumlusu genellikle daha ağır sonuçları olan bir ceza koğuşturmasına konu olabileceği sürece, zarar görenin haklarını yitirmesinin mantık dışı olacağı kuşkusuzdur.** Bu bakımdan **haksız eylem aynı zamanda ceza yasası gereğince bir suç teşkil ediyorsa ve ceza yasası ya da ceza hükümlerini ihtiva eden sair yasalar bu eylem için daha uzun bir zamanaşımı süresi tayin etmişse, tazminat davası da ceza davasına ilişkin zamanaşımı, süresine tabi olur.** Bu konu bir ana ilke olarak 7.12.1955 gün ve 17/26 Sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında da vurgulanmıştır. Zira, çoğunlukla ceza davasının zamanaşımı "suçun türüne göre değişmekle beraber" BK.m.60/I'deki hukuki zamanaşımından daha uzundur. O halde, fail hakkında açılmış bir ceza davası devam eder ve fakat o davaya şahsi davacı olarak zarar görenin katılma imkanı sağlanmaz ya da o uzun süreye denk olarak hukuk mahkemesinde (hele ceza davası devam ederken) tazminat davası açmasına izin verilmezse, denge bozulmuş olurdu. Bu itibarla şayet zarar doğuran eylem aynı zamanda cezayı gerektirir nitelikte ise bakılacaktır. Eğer ceza kanunundaki ya da ceza hükümlerini taşıyan kanunlardaki bu eylem için kabul edilen zamanaşımı süresi, BK.ndaki 1 yıllık süreden daha kısa ise, o zaman yine BK.m.60/I olaya uygulanacak; ceza kanunundaki zamanaşımı süresi

www.TazminatHukuku.com

BK.m.60/I'deki süreden daha uzun ise, o zaman bu uzun süre tazminat davaları için de uygulama yeri bulacaktır. Bu durumda uygulanması söz konusu olan **ceza davası zamanaşımı süresi, TCK.m.102'ye göre belirlenecektir.**

Ancak hemen belirtmek gerekir ki; BK.m. 60/II'deki zamanaşımı, tamamen hukuka ait bir kurum olup, zamanaşımını durduran ve kesen nedenler yönünden TCK.nun 102.104-107. maddeleri değil, aksine BK.m.132-137 uygulama alanı budur.

Öte yandan tazminat davalarına daha uzun süreli ceza davasına ilişkin zamanaşımının uygulanması için fail hakkında ceza davasının açılmış veya mahkumiyet kararı verilmiş bulunması gerekli değildir; sadece cezalandırılması kabil bir eylemin işlenmiş olması, bir diğer söyleyişle, haksız eylemin suç niteliğini taşıması yeterlidir.

Bununla beraber **hukuk hakimi**, ceza tertibine ilişkin olarak ceza hakimince verilen ve suçun işlendiğine ya da işlenmediğini kesinlikle tespit eden bir hüküm varsa, bununla bağlıdır (BK.m.53). Ancak, **ceza hakimi eylemin suç olup olmadığı üzerinde durmaksızın delil yetersiliği nedeniyle beraat kararı vermiş olursa hukuk hakimi bununla bağlı olmayarak haksız eylemin suç niteliğini taşıyıp taşımadığını araştırır.** Bunun gibi ortada **böyle bir hükmün bulunmaması halinde de hukuk hakimi, cezai sorumluluğu gerektiren bir eylemin işlenmiş olup olmadığını serbestçe inceleyip takdir eder ve olaya uygulanacak zamanaşımını belirler.**

Bundan başka, işlenen eylemin, kovuşturulması şikayete bağlı bir suç teşkil edip etmemesi de önemli değildir. Zira bu yön, ceza davasının açılabilmesinin bir şartıdır. Bu bakımdan **şikayet süresinin (TCK.m.108) geçirilmesinden ötürü, ceza davasının açılamamış olması, bu davaya ilişkin zamanaşımı süresinin, tazminat davasına uygulanmasına engel değildir.** (HGK. 3.6.1953 gün ve 4/71 E., 77.).

Ceza davası devam ederken tazminat davasının zamanaşımına uğrayabileceğini kabul etmek, herşeyden önce mahkemenin kararına gerekçe yaptığı içtihadı birleştirme kararında mevcut "... **ceza davası devam ettiği müddetçe mutazarrırın müdahil sıfatını alarak ceza mahkemesinden tazminat talep edebileceği (TCK.m.38) ve bu itibarla haksız fiilin Devlet tarafından takibi mümkün oldukça tazminat davasını kabul etmemenin manasız olacağı...**" şeklindeki gerekçeye aykırı olacaktır.

HGK.18.11.1981 E. 1979/4-231 - K. 1981/744

www.TazminatHukuk.com